ٴتورت ماۋسىمداعى شينجياڭعا نازار

وزەن ـ كولدەردى بويلاي ٴجۇرىپ شينجياڭعا كوز جىبەرۋ

قۇبا تۇزدەن جاسىل ەلەكتر شىعارىپ، قۇلامادان سۋ قويماسىن سالدى

شىعىس تيانشاننىڭ باۋرايىندا "اسقىن زارياتتاعىش" قۇرىلىسى قاۋىرت ٴجۇرىلدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **ۋي يۇڭگۇي** 8 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى قۇملدان حابارلايدى. تەڭىز دەڭگەيىنەن 2247 مەتر بيىكتىكتە، قۇلامادا كەڭەيتىپ سالىنىپ جاتقان جولدان سۋ قويماسىنىڭ نوبايى بۇلدىراپ كورىنەدى. وسى ارادان تومەنگە كوز تاستاعاندا، اق جىبەك لەنتاداي تاس جول اسقار تاۋ، تىك بەتكەيلەردىڭ اراسىندا كوسىلىپ جاتىر، تومەنگى جاعىنداعى تاعى ٴبىر سۋ قويماسىنىڭ نەگىزگى تۇلعاسى قالىپتاسىپ، تاۋ قويناۋىنان ماشينالاردىڭ جەر قازىپ جاتقان گۇرىلى تولاسسىز ەستىلەدى.

بۇل ارا قۇمىل قالاسى يجوۋ رايونى تيانشان اۋىلى ارداۋگوۋ قىستاعىنا ورنالاسقان قۇمىل سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتاۋ ەلەكتر ستانسياسىنىڭ قۇرىلىس مايدانى. 2247 مەتر بيىكتىك ــ ەلەكتر ستانسياسىنىڭ بولاشاقتاعى جوعارعى سۋ قويماسىنىڭ سۋ ساقتاۋ دەڭگەيى سانالادى. بۇل سۋ قويماسىنىڭ بيىكتىگى 49 مەتر بولىپ، سالىنىپ بولعانىنان كەيىن 7 ميلليون 440 مىڭ تەكشەمەتر سۋ ساقتايتىن تاۋ اراسىنداعى كولگە اينالادى.

جوعارعى سۋ قويماسىمەن بيىكتىگى 474 مەتر پارىقتالاتىن تاۋ قويناۋىندا جالپى سيىمدىلىعى 8 ميلليون 770 مىڭ تەكشەمەترلىك تومەنگى سۋ قويماسىندا قازۋ جانە تۇسپانىڭ نەگىزگى تۇلعاسىن سالۋ جۇمىستارى جۇرگىزىلۋدە. تاۋ اراسىنداعى بورانعا قاراماي اۋتوكولىكتەر قايشىلاسىپ، ەلەكتر ستانسياسىنىڭ ماڭىنداعى ون نەشە شارشى كيلومەتر اۋماقتاعى قۇرىلىس مايدانى قاۋىرت قاربالاستىققا شومدى.

"قۇمىل سۋ شىعارىپ ەلەكتر ساقتاۋ ەلەكتر ستانسياسى ــ اۋتونوميالى رايوننىڭ ٴتۇيىندى ينجەنەريالىق نىسانى. 8 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى تومەنگى سۋ قويماسى ٴساتتى تۇردە سۋ بوگەدى. قازىر ەلەكتر ستانسياسىنىڭ ۇڭگىرلەرىن، تومەنگى سۋ قويماسىن قازۋ جانە توسپا نەگىزگى تۇلعاسىن سالۋ سياقتى نەگىزگى تۇلعالىق قۇرىلىستار جاپپاي ورىستەتىلۋدە". 8 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى شينجياڭ قۇمىل سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتاۋ شەكتى سەرىكتەستىگى پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، باس ديرەكتورى شۇي حۇڭۋي ەلەكتر ستانسياسىنىڭ جۇمىس باسىندا بىلاي دەپ تانىستىردى: ەلەكتر ستانسياسىنا 8 ميلليارد 230 ميلليون يۋان يكەمدى قارجى قوسىلىپ، 300 مىڭ كيلوۆاتتىق 4 گەنەراتور اگرەگاتتارىن ورناتۋ جوبالانعان، جالپى گەنەراتور اگرەگاتتارىنىڭ سيىمدىلىعى ٴبىر ميلليون 200 مىڭ كيلوۆات، 2020 ـ جىلى قۇرىلىس باستاعان، جوسپار بويىنشا 2027 ـ جىلى تۇڭعىش گەنەراتور اگرەگاتى جەلىگە قوسىلىپ ەلەكتر تاراتادى، 2028 ـ جىلى 4 گەنەراتور اگرەگاتى تۇگەلدەي وندىرىسكە قوسىلىپ، جىلىنا ٴبىر ميلليارد 368 ميلليون كيلوۆات ساعات ەلەكتر تاراتادى.

قۇمىل سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتاۋ ەلەكتر ستانسياسى تومەنگى سۋ قويماسى، جوعارعى سۋ قويماسى، سۋ جىبەرۋ جۇيەسى، جەر استى زاۋود ٴۇيى جانە جەر ۇستىندەگى ايىرىپ ـ قوسقىش پۇنكتى سياقتى قۇرىلىستاردان قۇرالادى. ەلەكتر تورابىندا ەلەكتر تۇتىنىلىمىنىڭ تومەن مەزگىلىندە، ەلەكتر ستانسياسى توگىرەكتەگى جەل ەلەكتر، فوتوۆولتتىق ەلەكتر ستانسياسىنداعى جەلىگە قوسىلمايتىن ارتىق ەلەكتر قۋاتىنان پايدالانىپ جوعارعى سۋ قويماسىنا سۋ شىعارادى. جوعارعى سۋ قويماسىنا سۋ ساقتالعانىنان كەيىن، ەلەكتر تورابىندا ەلەكتر تۇتىنىلىمىنىڭ قاۋىرت مەزگىلىندە تومەنگى سۋ قويماسىنا سۋ جىبەرىپ توك تاراتادى. وسىلايشا اينالالى قايتالاۋ ارقىلى جەل ەلەكتر، فوتوۆولتتىق ەلەكتر ستانسيالارىن تولىق ىسكە قوسىپ، جەل ەنەرگياسىنان باز كەشۋ، كۇن ەنەرگياسىنان باز كەشۋ جايتىن بارىنشا ازايتۋعا بولادى. سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتاۋ ەلەكتر ستانسياسى شىعاراتىن تۇراقتى ەلەكتر كۇشى ەلەكتر تورابىن ٴونىمدى رەتتەيدى جانە قورعايدى، بۇل ەلەكتر ساقتاۋ سيىمدىلىعى زور، ەلەكتر تورابىنىڭ ورنىقتى اينالىمىن كەز كەلگەن ۋاقىتتا قاماتاماسىز ەتەتىن "اسقىن زارياتتاعىشپەن" بارابار.

"قۇمىل سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتاۋ ەلەكتر ستانسياسى 'جاسىل ەلەكتردەن' پايدالانىپ سۋ شىعارىپ ەنەرگيا ساقتايدى، 'جاسىل ەلەكتر' شىعارادى، سالىنىپ بولىپ، جەلىگە قوسىلىپ، ەلەكتر تاراتۋدى باستاعانىنان كەيىن، ٴار جىلى كومىر جۇمسالىمىنان 239 مىڭ تونناعا ۇنەمدەپ، كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلۋىن 596 مىڭ توننا ازايتۋعا بولادى، ەلەكتر ستانسياسى سالىنىپ بولعانىنان كەيىن، باستىسى، شىعىس شينجياڭداعى تۇرپان ـ قۇمىل ويپاتىنداعى 'جەل ـ كۇن' جاڭا ەنەرگياسىن اشۋدى، قابىلداۋدى جانە سىرتقا جەتكىزۋدى ۇستىنە الادى، ول شىعىس شينجياڭنىڭ جاڭا ەنەرگياسىنىڭ ساقتاۋداعى ماڭىزدى قۇرالى، شينجياڭ مەن باتىس سولتۇستىك ەلەكتر تورابىنداعى ەلەكتر تۇتىنىلىمىنىڭ قاۋىرت مەزگىلىن رەتتەۋ، جيىلىگىن رەتتەۋ، زاپاس جۇيەنى دايىنداۋ جانە حاۋىپسىز، ورنىقتى جۇمىس جۇرگىزۋ جونىنەن ماڭىزدى تىرەكتىك رول اتقارادى"، ـ دەدى شۇي حۇڭۋي.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تەرەڭدەي ٴتۇسىنۋ بارىسىندا ساياسي تۇجىرىمداۋ قابىلەتىن، ساياسي ٴتۇسىنۋ قابىلەتىن، ساياسي اتقارۋ قابىلەتىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، "ەكىنى تۇراقتاندىرۋدىڭ" شەشۋشى ٴمانىن اناعۇرلىم ىشكەرىلەي تەرەڭ ٴتۇسىنىپ، شىن مانىندە "ٴتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ٴتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋدى" ورىنداۋ كەرەك. مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال ـ مۇلىكتىڭ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ باستى جاۋاپتىلارى ساياسيدى دارىپتەۋ تالابىن شىن مانىندە سىرتقى تالاپتان وزىندىك ىرىقتىلىققا اينالدىرىپ، قاي ـ قاشان دا ساياسيدا اڭعارلى ادام، شىنايى ادام بولىپ، پارتيانىڭ ساياسي ٴتارتىبى مەن ساياسي قاعيداسىنا قاتاڭ بويسۇنىپ، ستيلى پاك، سالتى دۇرىس، ٴىس تىندىرىپ، شارۋاشىلىق قۇراتىن تاماشا ساياسي ەكولوگيانى زور كۇشپەن قالىپتاستىرىپ، شينجياڭداعى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ جوعارى ساپالى داموۋىنا پارمەندى ساياسي قاماتاماسىزدىق ازىرلەۋ كەرەك.

ما شيڭرۋي بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال ـ مۇلىكتىڭ ماڭىزدى ورنى مەن رولى جونىندەگى تانىمدى شىنايى تەرەڭدەتىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ پارتيا ستيلى پاكتىك قۇرىلىسىن جانە شىرىكتەسۋگە قارسى تۇرۋ قىزمەتىن كۇشەيتۋ جونىندەگى تانىمدى نىعايتىپ، شارلاۋدا بايقالعان ماسەلەلەردىڭ سالماقتىلىعى، قاتەرى جونىندەگى تانىمدى تەرەڭدەتىپ، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە، جۇرەكتىلىكپەن ايىبىن اشىپ، ٴمىنىن كورسەتۋگە تاباندى بولىپ، ماسەلەلەردىڭ توركىنىن ىشكەرىلەي تالداۋ جاساپ، ماسەلەلەردىڭ ٴتۇيىنىن ٴداپ باسىپ، ناق تاۋىپ، وزىنە ـ ٴوزى تۇبەگەيلى تۇڭكەرىس جاساۋ رۋحىمەن شارلاۋ بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ "كەيىنگى كەزەڭدەگى جۇمىستارىن" ويداعىداي ىستەۋ كەرەك. شارلاۋ بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ ساياسي جاۋاپكەرشىلىگىن باتىل ارقالاپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار پارتكومى (پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى) شارلاۋ بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى كەلەلى ساياسي مىندەت ەتىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدە تۇلعالىق جاۋاپكەرشىلىكتى تياناقتاندىرىپ، پارتكوم (پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى) شۋجيلەرى ٴبىرىنشى جاۋاپتى ادام جاۋاپكەرشىلىگىن تياناقتاندىرىپ، ىرىقتىلىقپەن رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ، باستاماشىلدىقپەن رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ، تۇبەگەيلى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ، شارلاۋدا اڭىس ەتىلگەن ماسەلەلەرگە مەڭزەس ٴبىر ـ بىردەن تىزىمدىك جاساپ، ٴبىر ماسەلە، ٴبىر ماسەلەدەن شەشىپ تياناقتاندىرۋ كەرەك. ۇستىنەن وڭاۋ مەن تۇبىرىنەن وڭاۋدى قاتار جۇرگىزۋدى، جۇيەلى باسقارۋدى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، شارلاۋ بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى قابىلەتتى، ونەردى جەتىلدىرۋ بارىسى ەتىپ، شارلاۋ بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى ورايى ەتىپ، ٴىس جۇزىندىك قىزمەت شارالارىن كۇشەيتىپ، شارلاۋ ارقىلى تۇزەتۋدى جەبەۋدى، شارلاۋ ارقىلى ورەجە ـ ٴتۇزىم ورناتۋدى جەبەۋدى، شارلاۋ ارقىلى باسقارۋدى جەبەۋدى ىلگەرىلەتىپ، پارتيا ستيلى، پاكتىك قۇرىلىسى مەن شىرىكتەسۋگە قارسى تۇرۋ كۇرەسىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار سالاسىنداعى شىرىكتەسۋ ماسەلەلەرىن جۇيەلى باسقارۋدى، بايانىدى باسقارۋدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك. مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردى باقىلاۋدى، باسقارۋدى جاپپاي كۇشەيتىپ، نازاردى كاسىپورىنداردىڭ شەشۋشى جۇمىستارىنا، رەفورمادا ٴتۇيىندى سالالارىنا، جۇمىس اينالىمىنداعى ماڭىزدى بۋىندارىنا شوعىرلاندىرىپ، "ٴبىرىنشى باسشى" مەن باسشىلىق القاسىن قاداعالاپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال ـ مۇلىكتى باقىلاۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردى حاۋىپ ـ قاتەرلەردى، كومەسكى كەنارلاردى جاپپاي رەتتەپ، تەكسەرىپ انىقتاۋعا قۋزاپ، بەلگىلەمەگە قايشىلىق جاساپ ەلەۋلى مال ـ مۇلىك شىعىنىن نەمەسە اۋىر ناشار ىقپال تۋدىرعانداردىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قاتاڭ قۋزاستىرۋ، جاۋاپكەرشىلىگىن تەكتەۋ كەرەك.

ما شيڭرۋي بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيانىڭ مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندارعا جالپى بەتتىك باسشىلىعىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ پارتيا قۇرىلىسىنىڭ ساپاسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، پارتيا ۇيىمىنىڭ كاسىپورىن رەفورماسىنداعى، داموۋىنداعى باسشىلىق ۇيتقى رولىن شىنايى ساۋلەلەندىرىپ، جوعارى ساپالى پارتيا قۇرىلىسى ارقىلى بۇكىل رايونىمىزداعى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ جوعارى ساپالى داموۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ ٴتۇزىم قۇرىلىسىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، جۇڭگوشا وسى زامانعى كاسىپورىن ٴتۇزىمىن كەمەلدەندىرىپ، كاسىپورىن زاڭدىق يەسىن باسقارۋ قۇرىلىمىن اقاۋسىزداندىرىپ، سەرىكتەستىك باسقارۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، كاسىپورىن باسقارۋ قابىلەتى مەن باسقارۋ دەڭگەيىن جەدەل جوعارىلاتىپ، ٴتۇزىم باسىمدىعىن جوعارى ساپالى داموۋدىڭ ونىمدىلىگىنە اناعۇرلىم ويداعىداي اينالدىرۋ كەرەك. مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ كادر ـ دارىندىلار قوسىنى قۇرىلىسىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، باسشى قىزمەتكەرلەردى باۋلۋ، تاڭداۋ، سارالاۋ، باعالاۋ، مىندەتكە قويۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، باسشىلىق القاسىنا ۇزدىكتەردى تاڭداپ، مىقتىلاردى سەپتەپ، باۋلىپ، ۇيىستىرىپ، ٴتۇرلى جاقتاعى ۇزدىك دارىندىلاردان ويداعىداي پايدالانىپ، ۇتىمدى پايدالانىپ، جوعارى ساپالى ماماندانعان مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىن كادر ـ دارىندىلارى قوسىنىن تۇلعالاپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال ـ مۇلىكتىڭ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ داموۋىن ىلگەرىلەتۋ ٴۇشىن پارمەندى ساياسي قاماتاماسىزدىق ازىرلەۋ كەرەك.

جاڭ جۇ، تيان شياڭلي، چىن ۋيجۇن، ٴيۇسۇپجان مامەت، قادەن كابەن، چىن ميڭگو، سۇن حۇڭمەي، ليۋ سۋشى، ۋاڭ گاڭ، ٴماردان مۇحيت، اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم شارلاۋ قىزمەت باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ قاتىستى مۇشەلەرى، اۋتونوميالى رايوندىق ٴتارتىپ تەكسەرۋ، باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ كوميتەتىندەگى جانە اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم ۇيىمداستىرۋ بولىمىندەگى، شارلاۋ كەڭسەسىندەگى قاتىستى جاۋاپتى جولداستار، اۋتونوميالى رايونداعى قاتىستى مەكەمە ـ ورىنداردىڭ جانە اۋتونوميالى رايونعا قاراستى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ جاۋاپتى جولداستارى ماجىلىسكە قاتىناستى. ٴماجىلىس تەلەۆيزور ـ تەلەفون ٴماجىلىسى فورماسىندا اشىلدى، ٴار قايسى ايماق، وبلىس، قالادان، اۋدان، قالا، رايونان بولىمشە ٴماجىلىس ورنى ورنالاستىرىلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴبىزدىڭ جۇمىستاندىرۋ جانە ەڭبەك قىزمەتىمىز بۇكىلدەي زاڭداعى بەلگىلەمەلەرگە بويسۇنۋ، بازار زاڭدىلىعىنا بويسۇنۋ، جەكە ادامنىڭ ەركىنە قۇرمەت ەتۋ پرينسيپى نەگىزىندە جۇرگىزىلىپ جاتىر. جۇڭگو شينجياڭنىڭ قاقپاسى قاشاندا ايقارا اشىق، ٴبىزدىڭ شەتەلدىك ٴار سالا قايراتكەرلەرىنىڭ شينجياڭعا كەلىپ ناقتى ساپاردا بولۋىن قارسى الۋعا دەگەن جىگەرىمىز جەتكىلىكتى، سەنىمىمىز مىعىم. حالىقارالىق ەڭبەكشىلەر ۇيىمىنداعى ۋاكىلدەردىڭ ٴادىل، وبيەكتيۆ پوزيتسيا ۇستانىپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋى، ەڭبەكپەن جۇمىستانۋ، ادامدىق ۇقىقتى قورعاۋ سياقتى جاقتارداعى جاعدايىن جان ـ جاقتى، ىشكەرىلەي ٴتۇسىنۋىن، "سۇزگى اپيراتسىز"، شىنايى دا كورىكتى جۇڭگو شينجياڭىن شىنايى سەزىنۋىن ٴۇمىت ەتەمىن.

ليۋ سۋشى كەزدەسۋدە بىرگە بولدى.

حالىقارالىق ەڭبەكشىلەر ۇيىمى ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ مۇشەلەرى، جۇڭگو ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قاماتاماسىزداندىرۋ مينيسترلىگىندەگى، مەملەكەتتىك باس جۇمىسشى ۇيىمىنداعى، جۇڭگو كاسىپورىندار بىرلەستىگىندەگى قاتىستى جولداستار، اۋتونوميالى رايوننىڭ قاتىستى تاراۋلارىنداعى جاۋاپتى جولداستار كەزدەسۋدە بىرگە بولدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

8 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن جياڭشي ولكەسى . شينجياڭ ۇيعۇر اۋتونوميالى رايونى باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى اڭگىمە ٴماجىلىسى اتۇشتا اشىلدى. ما شيڭرۋي بىلاي دەدى: باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ اراعا ٴبىر جىل سالىپ، شينجياڭعا تاعى كەلىپ، اۋتونوميالى رايوننىڭ جانە بيڭتۋاننىڭ قىزمەت مالىمەتىن ارنايى تىڭداۋى ٴارى ماڭىزدى ٴسوز سويلەۋى ٴبىزدىڭ كورىكتى شينجياڭدى اناعۇرلىم ويداعىداي قۇرۋىمىزعا، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىن ىلگەرىلەتۋىمىزگە ايقىن العا باسۋ بەتالىسىن كورسەتتى. ۇزاق ۋاقىتتان بەرى جياڭشي ولكەسى شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىن ماڭىزدى ساياسي جاۋاپكەرشىلىك ەتىپ، حالىق تۇرمىسىن نەگىز ەتۋگە، كاسىپ سالاسىن ٴتۇيىن ەتۋگە، جۇمىستاندىرۋدى الدىمەن ويلاسۋعا، جوبانى ارقاۋ ەتۋگە، دارىندىلاردى ماڭىزدى ورىنعا قويۋعا تاباندى بولىپ، كومەك قابىلداۋشى جەرگە بار كۇشپەن قولداۋ كورسەتىپ، كومەك بەرىپ، شينجياڭنىڭ رەفورماسىن، داموۋىن، ورنىقتىلىعىن پارمەندى ىلگەرىلەتتى، اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم، ۇكىمەت جانە تۇتاس رايونداعى ٴار ۇلت حالقى مۇنى ەستەن شىعارمايدى، شىن جۇرەكتەن العىس ايتادى. كەزەكتە جياڭشي، شينجياڭ ەكى ولكە، اۋتونوميالى رايون دا داموۋدىڭ ماڭىزدى ستراتەگيالىق ۋاقىت مەزگىلىندە تۇر، اسىرەسە، جياڭشي "3 ۇلكەن بيىكتى" بار كۇشپەن تۇلعالاپ، "5 ۇلكەن ستراتەگيانى" اتقارىپ، جوعارى ساپالى داموۋدى بۇلجىماي ىلگەرىلەتۋدە، ەكى جەردىڭ سەلبەستىگى جاڭا ورايعا، جاڭا كەڭىستىككە ٴدوپ كەلدى. جياڭشي ولكەسىنىڭ پارتيا، ۇكىمەت ۋاكىلدەر ۇيىرمەسىنىڭ وسى رەت شينجياڭعا كەلىپ تەكسەرۋ جۇرگىزۋى ەكى ولكە، اۋتونوميالى رايون اۋىس ـ كۇيىسىن، سەلبەستىگىن پارمەندى جەبەيتىندىگى، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ تىڭ تابىسقا قول جەتكىزۋىن ىلگەرىلەتەتىندىگى ٴشۇباسىز، ەكى جاقتىڭ سەلبەستىك مەحانيزمىن ونان ارى كەمەلدەندىرىپ، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ جوعارى ساپالى داموۋىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، اۋىس ـ كۇيىستىڭ، سەلبەستىكتىڭ تەرەڭدىگىن ۇزدىكسىز كەڭەيتۋىن ٴۇمىت ەتەمىن. نەگىز قالاۋدى، ۇزاق بولاشاققا پايدالى بولۋدى كوزدە ۇستاپ، كومەك قابىلداعان جەرلەردىڭ ٴىس جۇزىندىگىن تياناق ەتىپ، شينجياڭعا كومەكتەسۋ بايلىق كۇشىن بەرىكتىرىپ، ٴبىر توپ ٴتۇبىرلى سيپاتتى، نەگىزدىك سيپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سيپاتتى ٴتۇيىندى قىزمەتتى دالمە ـ ٴدال ىلگەرىلەتىپ، ولقىلىقتاردى تولىقتاۋعا، ٴالسىز تۇستاردى كۇشەيتۋگە كۇش ۇستەپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. ٴوزارا تيىمدىلىك جاساۋدى، ٴوزارا پايدا جەتكىزۋدى، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋدى كوزدە ۇستاپ، باسىمدىققا يە كاسىپ سالالارى ىستەستىگىن تەرەڭدەتىپ، ساۋدا اۋىس ـ كۇيىسىن، سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، وزىندىك ەرەكشەلىككە يە وسىزاماندانعان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن تۇلعالاپ، ىشكى قۇرلىقتىق وڭىرلەردىڭ رەفورما جاساۋىن، ەسىك اشۋىن، شەكارا بويىنداعى وڭىرلەردىڭ ەسىك اشىپ بىرلەسىپ ارەكەتتەنىپ داموۋىن كۇشەيتىپ، ەسىك اشۋدىڭ بيىگىن بىرگە قالىپتاستىرۋ كەرەك. ارالاسۋدى، ىشتەسۋدى، توعىسۋدى كوزدە ۇستاپ، ەكى جەردەگى ادامداردىڭ اۋىس ـ كۇيىسىن، بارىس ـ كەلىسىن، مادەنيەت پەن ساياحاتتىڭ ٴوزارا تولىقتاپ، بىرگە ىلگەرىلەۋىن جەبەپ، شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋدى ىلگەرىلەتۋگە كۇش ۇستەپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۋ قىزمەتىن شىنايى يگەرۋ كەرەك. شينجياڭ الداعى جەردە بار كۇشپەن تاماشا شارت ـ جاعداي جاراتىپ، ۇلاستىرۋ، تياناقتاندىرۋ، كەڭەسۋ، ٴتۇيىلىستىرۋ قىزمەتىن بەلسەنە ويداعىداي ىستەپ، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىنىڭ جاڭا جاعدايىن اشۋدى ىلگەرىلەتەدى.

ين حۇڭ بىلاي دەدى: شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعىندا، شينجياڭ ۇيعۇر اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم، ۇكىمەت جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ٴدال، جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، "5 ۇلكەن ستراتەگيالىق ورىن تۇراقتاندىرۋدى" مۇقيات تياناقتاندىرىپ، بايانىدى تىنىشتىققا ساياساتتىن ٴتۇبىرلى سيپاتتى، نەگىزدىك سيپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سيپاتتى قىزمەتتەردى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندانۋدىڭ شينجياڭ اماليياتىن ىلگەرىلەتۋدە تىڭ ىلگەرىلەۋشىلىكتەرگە ۇزدىكسىز قول جەتكىزدى. جياڭشي ولكەلىك پارتكوم، ولكەلىك ۇكىمەت شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىنە باستان ـ اياق وسكەلەڭ ٴمان بەرىپ، "شينجياڭعا كومەكتەسۋ دەگەنىمىز جياڭشيدى كوركەيتۋ" دەگەن ۇستانىم ورناتىپ، ورتالىقتىڭ تالابىنا ۇيلەسەتىن، قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ جانە اقتاۋدىڭ ٴىس جۇزىندىگىنە ساي كەلەتىن، جياڭشي ەرەكشەلىگىنە باي شينجياڭعا كومەكتەسۋدىڭ جاڭا جولىن اشتى. قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ اقتاۋ اۋدانىنا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋ پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ جياڭشيعا جۇكتەگەن ساياسي مىندەتى ٴارى جياڭشيدىڭ بۇلتارماس داڭقتى بورىشى. ٴبىز باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ماڭىزدى ٴسوزىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتىپ، بورىش ارقالاۋدى كۇشەيتىپ، شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ كەلەلى ساياسي جاۋاپكەرشىلىگىن باتىل ارقالاپ، دالمە ـ ٴدال كۇش سالۋعا تاباندى بولىپ، بايانىدى داموۋعا باسا ٴمان بەرىپ، جاڭا داۋىردەگى شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتىنىڭ اناعۇرلىم زور تابىسقا قول جەتكىزۋىن قۇلشىنا ىلگەرىلەتەمىز. حالىق تۇرمىسى جاعىنان شينجياڭعا كومەكتەسۋدى جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، وقۋ ـ اعارتۋ، ەمدەۋ سياقتى حالىق تۇرمىسى ناقتى ىستەرىن زەيىن ـ زەردەنى، سۇيىسپەنشىلىكتى، كۇش ـ قۋاتتى ارناي وتىرىپ ويداعىداي ىستەرەمىز؛ كاسىپ سالاسى ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋدى ناقتى ىلگەرىلەتىپ، جياڭشي مەن قىزىلسۋ وبلىسىنىڭ ەنەرگيا، كەن ونىمدەرى، ٴۇي جيھازدارى كاسىپ سالاسى سياقتى سالالارداعى سەلبەستىگىن تەرەڭدەتىپ، جەرگىلىكتى ورىننىڭ ەرەكشەلىككە، باسىمدىققا يە كاسىپ سالالارىن دامىتۋىن، زورايتۋىن قولدايمىز؛ دارىندىلار، اقىل ـ پاراسات جاعىنان شينجياڭعا كومەكتەسۋدى كەڭەيتىپ، دارىندىلاردىڭ "ۇيرەنە قۇراۋ فورماسىندا" شينجياڭعا كومەكتەسۋىن ىلگەرىلەتىپ، جوعارى دەڭگەيلى، تۇراقتاپ تۇراتىن دارىندىلار قوسىنىن سومدايمىز؛ جۇمىستاندىرۋ جاعىنان شينجياڭعا كومەكتەسۋدى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، شەبەرلىك جاعىنان كومەكتەسۋدى ـ سۇيەمەلدەۋدى بەلسەنە ورىستەتىپ، جۇمىستانۋ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، جياڭشي ـ شينجياڭ ەڭبەك كۇش ىستەستىگىن ىلگەرىلەتەمىز؛ شينجياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋدى ىشكەرىلەي ورىستەتىپ، جياڭشيدىڭ قىزىل بايلىق باسىمدىعىن ساۋلەلەندىرىپ، "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" قيمىلى مەحانيزمىن كەمەلدەندىرەمىز. جوعارى ساپالى شينجياڭعا كومەكتەسۋشى كادر ـ دارىندىلار قوسىنىن بار كۇشپەن شىڭداپ، جاڭا داۋىردەگى شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ "ەڭ تاڭداۋلى قىزمەتىن" قۇلشىنا جاراتامىز.

اڭگىمە ماجىلىستە ەكى جاقتىڭ قاتىستى باسشىلارى جەكە ـ جەكە اۋتونوميالى رايوننىڭ رەفورما، داموۋ، ورنىقتىلىق جانە باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى، جياڭشي ولكەسىنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋ جانە شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋ قىزمەتى جاعدايىن تانىستىردى. جياڭشي ولكەسىندەگى قاتىستى تاراۋلار، جوعارى مەكتەپتەر، مەملەكەتتىك ٴتۇيىندى تاجىريبەحانالار، رايون ـ اۋداندار قىزىلسۋ قىرعىز اۋتونوميالى وبلىسىمەن جانە قاتىستى اۋدان ـ قالالارمەن، كاسىپورىندارمەن كاسىپ سالاسى نىساندارى، ٴتۇيىندى قىزمەتتەر سەلبەستىك كەلىسىمىنە قول قويدى. ٴماجىلىس تاعى جىلۋ اتاۋ سالتىن وتكىزدى.

شينجياڭداعى كەزىندە جياڭشي ولكەسىنىڭ پارتيا، ۇكىمەت ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى قىزىلسۋ كاسىپتىك تەحنيكالىق شۋەيۋانىن، قىزىلسۋ وبلىسى جياڭشي تاجىريبە ورتا مەكتەبىن، اقتاۋ اۋدانى رۇيجين بالاباقشاسىن ارالاپ، وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋ قىزمەتى تابىسىن تەكسەرىپ كوردى، قىزىلسۋ جۇڭ ـ ي شيپاحاناسىنىڭ جاڭا شيپاحانا نىسانى قۇرىلىسى اياق الىسىن جانە اقتاۋ اۋداندىق حالىق شيپاحاناسىندا ەمدەۋ جاعىنان شينجياڭعا كومەكتەسۋ قىزمەتىن سول جەردىڭ وزىندە تەكسەرىپ كوردى، اقتاۋ اۋدانى كۇنلۇن جيايۋان الەۋمەتتىك اۋماعىنا جانە موگۋ شاعىن قالاشىعىنا بارىپ، كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا كوشىرۋ جەتىستىگىن بەكەمدەۋ جانە ەرەكشەلىككە يە كاسىپ سالالارىن جەتىلدىرۋ، دامىتۋ جاعدايىنا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى، نەگىزگى ساتى بۇقاراسىنا امانداستى جانە ولاردان حال سۇرادى. ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى تاعى جياڭشي ولكەسىنىڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋ الدىڭعى شەپ قولباسشىلىق شتابىنا بارىپ، شينجياڭعا كومەكتەسۋشى كادر ـ دارىندىلارعا امانداستى.

جياڭشي ولكەسىنىڭ باسشىلارى لي حۇڭجۇن، رىن جۇفىڭ، اۋتونوميالى رايوننىڭ باسشىلارى چىن ۋيجۇن، قادەن كابەن قيمىلعا قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ەركىن تۇنياز ارناۋ سوزىندە بىلاي دەدى: بيىل 5 ـ ايدا ٴتورالىق شي جينپيڭ جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ماجىلىسىنە قاتىناسىپ ٴارى ارقاۋ ٴسوز سويلەپ، بىرگە داموۋعا تاباندى بولۋدى العا قويىپ، جۇڭگونىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ سەلبەستىگىن تەرەڭدەتۋىنە، اناعۇرلىم قويۋ جۇڭگو ـ ورتا ازيا تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋعا ٴتۇبىرلى بويسۇنۋ ولشەمىن جانە ارەكەت باعدارىن ازىرلەدى. سوڭعى جىلدارى شينجياڭ "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" وزەكتى رايونى رەتىندە، ورتا ازيادا توگىرەكتەگى ەلدەرمەن ۇلاسۋ، تۇتاسۋ دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ سياقتى جاقتارداعى سەلبەستىكتى اناعۇرلىم تەرەڭدەتىپ، كولەمىن كەڭەيتىپ، "سالاماتتى جىبەك جولىن" قول ۇستاسا تۇلعالاۋدا. وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن وتكىزۋ ــ جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ٴماجىلىسىنىڭ رۋحىن جانە باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ، بيڭتۋاننىڭ قىزمەت مالىمەتىن تىڭداعاندا سويلەگەن ماڭىزدى ٴسوزىنىڭ رۋحىن دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، ەلىمىزدىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن ارالىقتاعى ٴداستۇرلى شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك سالاسىنداعى اۋىس ـ كۇيىسىن، سەلبەستىگىن تەرەڭدەتۋدى ماقسات ەتكەن. سىلى قوناقتاردىڭ، ماماندار تالقى مىنبەرىندە اقىل ـ پاراسات ٴۇنىن جەتكىزىپ، كەرەمەت كوزقاراستارىن ورتاقتاسىپ، ٴداستۇرلى شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك سەلبەستىگى جوسپارىن بىرگە اقىلداسىپ، ٴداستۇرلى شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك كاسىپ سالاسىن بىرگە قۇرىپ، ٴداستۇرلى شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىكتىڭ داموۋ جەتىستىكتەرىنەن تەڭ يگىلىكتەنىپ، حالىقتىڭ سالاماتتىعىن، قۇت ـ بەرەسىن ۇزدىكسىز نىعايتۋىن ٴۇمىت ەتەمىن.

يۋي يانحۇڭ ارناۋ سوزىندە وسى رەتكى تالقى مىنبەرىنىڭ جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ٴماجىلىسى جەتىستىگىن دايەكتىلەندىرۋدەگى، تياناقتاندىرۋداعى ٴىس جۇزىندىك ارەكەت، جۇڭي شيپاگەرلىگى ـ دارىگەرلىگىنىڭ "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" قۇرىلىسىنا جوعارى ساپالى توعىسۋىن ىلگەرىلەتۋدەگى ماڭىزدى شارا ەكەندىگىن ٴبىلدىردى. يۋي يانحۇڭ باسشىلار ٴماجىلىسىنىڭ ٴتىزىم جەتىستىكتەرىن جوعارى ساپالى تياناقتاندىرۋدى ماڭداي الدى مىندەت ەتۋگە تاباندى بولىپ، حالىقتىڭ سالاماتتىعىنا جوعارى دەڭگەيدە قىزمەت ەتۋدى ٴتۇبىرلى ماقسات، ٴداستۇرلى مەديتسينا سالاسىنداعى قىزمەت وتەۋ ساۋداسىن جوعارى دەڭگەيدە دامىتۋدى پارمەندى تۇتقا، جوعارى دارەجەلى تىلدەسۋ مەن ساياساتتىق بايلانىستى، اۋىس ـ كۇيىستى ماڭىزدى كەپىل ەتىپ، ٴداستۇرلى مەديتسينانىڭ اۋرۋدان ساقتانۋ، اۋرۋدى ەمدەۋدەگى وزگەشە باسىمدىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، ەكونوميكا ـ ساۋدا قارىم ـ قاتىناسىنىڭ جاڭا تۇعىرىن تۇلعالاپ، ٴداستۇرلى مەديتسينا سالاسىنداعى سەلبەستىكتىڭ تەرەڭدىگى مەن كەڭدىگىن كەڭەيتۋ كەرەكتىگىن دارىپتەدى.

ۆلاديمير ستەرماح ارناۋ سوزىندە مىنالاردى ٴبىلدىردى: "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" باستاماسى العا قويىلعانان بەرى، سوڭعى جىلدارى 100 نەشە مەملەكەت قوسىلدى. ادامعا تەرەڭ اسەر بەرەتىن مۇنداي داموۋ اۋقىمى مەن قاتىناسقاندار اناعۇرلىم كوپ بولۋى "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" باستاماسىنىڭ ومىرشەڭدىگىن دالەلدەيدى. "ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول" باستاماسىندا ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ سالاسىنداعى اۋىس ـ كۇيىستى قامتىعان ادامگەرشىلىك سەلبەستىگى ماڭىزدى رول اتقارۋدا. وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن وتكىزۋ ٴار ەلدىڭ مەديتسينا ماماندارىنىڭ دوستىقتى نىعايتىپ، ٴداستۇرلى مەديتسينا سالاسىنداعى تاجىريبە اۋىس ـ كۇيىسى مەن سەلبەستىگىن كۇشەيتۋگە ٴتيىمدى.

مەملەكەتتىك جۇڭي شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك باسقارۋ مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى، جۇڭگو ينجەنەريالىق علىمدار اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى حۋاڭ لۋچي، اۋتونوميالى رايوندىق دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى زوۋ شياۋگۋاڭ، وزبەكستان دەنساۋلىق ساقتاۋ مينيسترلىگى مەملەكەتتىك ٴداستۇرلى مەديتسينا علىمي اماليات ورتالىعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ٴراشيت ابدوللايەۆچ ارقاۋ بايانداما جاسادى.

ليۋ سۋشى تالقى مىنبەرىنىڭ اشىلۋ سالتىن باسقاردى.

وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتى، مەملەكەتتىك جۇڭي شيپاگەرلىگى ـ دارىگەرلىگىن باسقارۋ مەكەمەسى باسقارىپ وتكىزدى. ورتا ازياداعى 5 ەلدەن كەلگەن ٴداستۇرلى شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك سالاسىنداعى اكادەميكتەر، ماماندار، جۇڭگونىڭ ەل ىشىندەگى جۇڭي شيپاگەرلىگى ـ دارىگەرلىگى سالاسىنداعى ماماندار جانە مەملەكەتتىك شيپاگەرلىكتىڭ مايتالماندارى، ەل ىشىندەگى ٴتىسنارا ولكە، قالالارداعى جۇڭي شيپاگەرلىگى ـ دارىگەرلىگىن باسقارۋ تاراۋلارىنداعى جانە ٴتىسنارا ەمدەۋ قۇرىلىمدارىنداعى جاۋاپتى جولداستار اشىلۋ سالتىنا قاتىناستى.